

LITERATUUR

J. Calvijn, De profetieën van Ezechiël (hoofdstuk 1-20), Goudriaan 1980

B. Maarsingh, Ezechiël (nu nog 2 dln), (in: De prediking van het Oude Testament), Nijkerk 1985/1988

A. Noordzij, De profeet Ezechiël (2 dln), (in: Korte Verklaring der H.Schrift) Kampen

H. Veldkamp, De balling van de Kabaroe, Franeker 1978

De God die roept

Ezechiël 1

Een indruk van de tijd

Ongeveer 625 voor Chr. werd ten tijde van koning Josia het Wetboek teruggevonden (2 Kon.22). Er greep een reformatie van de dienst van de HEERE plaats. De afgoderij werd uit het land gebannen. Het Pascha werd weer volgens Gods wet gevierd. Het was een hoogtepunt in de verhouding tussen God en het volk van Juda.

Vijfentwintig jaar later, ongeveer 600 v.Chr., is er sprake van een dieptepunt: Koning Jojachin geeft zich over aan Nebukadnezar. De bovenlaag van de bevolking wordt weggevoerd. Daarmee is het gevaar van opstand door de achtergeblevenen tot een minimum beperkt. Een volgzame nieuwe koning in Juda is gezet op de troon: Zedekia. Maar: tempel en stad staan nog recht overeind (vgl. vs. 2). Onder de ballingen is de priester Ezechiël.

INLEIDING

In dit hoofdstuk beschrijft Ezechiël hoe de HEERE Zich aan hem bekendmaakt in Babel. Dat gebeurt op een ontzagwekkende manier. De profeet krijgt wat te zien van Gods grootheid, van Zijn almacht en van Zijn heiligheid. Hij bezwijkt bij deze aanblik!

Deze hoge God roept hem tot profeet voor de ballingen in Babel, zoals Jeremia dat in dezelfde tijd is voor de achtergeblevenen in Juda.

Een stormwind

Vs. 4. De HEERE openbaart Zijn heerlijkheid aan de profeet. Het eerste wat hij daarvan ziet is een stormwind. Een grote wolk komt vanuit het noorden opzetten. Dat wekt schrik! Vlg. Ps.18:11 en 50:3; Nah. 1:2 en Zach. 9:14. Het duidt op Gods komst om te oordelen en te bestraffen.

Er blijkt iets bijzonders te zijn in die wolk. Er brandt een vuur in. Het licht van dat vuur doet het glanzen rondom de wolk. Midden uit dat vuur wordt iets zichtbaar dat de verf/kleur heeft van Hasmal (witgoud). In vs. 27 wordt duidelijk om Wie het hier gaat!

Vier wezens

Vs. 5-14. Uit het vuur treden vier 'dieren' (beter te vertalen met: levende wezens, vgl. Ez. 10:20) naar voren. Ze vertonen overeenkomsten met een mens. Maar als Ezechiël ze van boven tot beneden opneemt, blijken ze elk een hoofd met vier gezichten te hebben (vs. 6), en ook vier vleugels. Hun 'voeten' (beter vertaald: benen) zijn recht en hun voeten zijn als de hoeven van een kalf, glinsterend als glad koper. En onder de vleugels ziet Ezechiël mensenhanden.

De levende wezens (engelen) houden twee van hun vleugels omhooggeheven (vs. 9, vgl. ook vs. 11). En de vleugeluiteinden van elk raken aan die van een ander. Ze gaan en staan zó, dat ze samen een carré vormen. Er is dus een vierkante ruimte tussen deze engelen (uit vs. 13 blijkt dat het vuur tussen hen in is).

Hun gezichten aan de voorzijde zijn als mensengezichten. Aan de rechterkant hebben ze een leeuwe-, aan de linkerkant een os- en aan de achterzijde een arendsgezicht (vs. 10).

In vs. 12 blijkt dat de geest hen leidt. Waarschijnlijk moet hier het woordje 'geest' worden opgevat als Geest van God! Hij bepaalt waar zij heengaan!

Opnieuw valt het oog van Ezechiël op het vuur tussen de engelen. Er schieten bliksemstralen uit. En met diezelfde snelheid dalen de engelen af (Ps. 104:4, Dan. 9:21 Hebr. 1:7) om degenen die de zaligheid beërven zullen te dienen (vs. 13 e.v.).

God de HEERE regeert al wat leeft

Dit gezicht van de vier 'dieren'/wezens heeft het volgende te beduiden. Deze wezens staan voor alle levende wezens op de aarde (en in de hemel). Hier wordt duidelijk, dat al wat leeft niet willekeurig te werk kan gaan. Zij gaan allen, waarheen de Geest gaat! Allen worden bestuurd, niets gebeurt door toeval. Toegespiet toen: God bestuurde Nebukadnezars eerste overwinning over Jeruzalem vijf jaar tevoren, Hij beschikt de verwoesting van tempel en stad die nog komen gaat! Daarin is sprake van Zijn gericht over Zijn verbondsvolk. Alle levende wezens worden door de HEERE geleid.

Vier wielen

Vs 15-21. Er wordt iets anders zichtbaar. Bij de dieren/wezens ziet Ezechiël raderen, wielen (vs. 15). Hun verf/kleur is turkooisblauw. De vier wielen zijn aan elkaar gelijk. Elk wiel heeft twee loopvlakken, die haaks op elkaar staan. Dat betekent (vs. 17), dat ze bij verandering van richting niet hoeven te zwenken: in zo'n geval wordt het andere loopvlak gebruikt. Hun hoogte is vreeswekkend. Ze zijn kolossaal van omvang! Daarbij: de velgen/loopvlakken zijn bezet met ogen. Let wel, daar worden geen ronde gaten mee beduid, maar ogen om mee te zien! De raderen begeleiden de 'dieren', waarheen ze ook gaan. Ze worden bestuurd door dezelfde Geest, die ook de 'dieren' bestuurt (vs. 19-21).

God de HEERE bestuurt de geschiedenis

Wat we schreven onder de verzen 5-14, geldt ook hier. De raderen staan ergens voor. Ze verwijzen naar de veranderingen die in de wereld plaatsgrijpen. En de ogen op de velgen tonen Gods zorg ten aanzien van elke beweging in de schepping. Alles wat gebeurt, gebeurt onder Gods toezien-de ogen! In de volgende verzen blijkt dat de 'dieren' en de raderen staan en gaan onder de troon van de HEERE. Daarmee wordt eens te meer onderstreept, dat alle schepselen en alle gebeurtenissen aan Zijn voeten onderworpen zijn! Verderop lezen we ook dat de glans als van de regenboog Hem omgeeft (vgl. Gen. 9: 8 vv). Is dan het bestuur van de gehele schepping niet in vertrouwde handen?

Gods troon en heerlijkheid

Vs. 22-28. Ezechiëls blik gaat omhoog. Dat gebeurde niet, zolang de engelen en de wielen op hem toekwamen. Want al die tijd was het geruis van de vleugels van de engelen als het geruis van vele wateren, als de stem van God, als het gedreun van een marcherend leger (vgl. vs. 24). Maar daarna ziet hij wat als het ware door hun vleugels wordt gedragen. Het is een uitspansel, een 'platform'. Van boven dat uitspansel geschiedt er een stem! Ezechiël kijkt omhoog. Op dat uitspansel staat iets wat overeenkomst heeft met een troon, en het materiaal waarvan de troon gemaakt is lijkt op safiersteen.

Let op!! Naarmate de profeet hoger ziet, moet hij meer zoeken naar woorden: "het heeft de gedaante van, het heeft de gelijkenis van." Dat stamelen merken we pas goed als hij moet zeggen wat hij zien mag van de heerlijkheid des HEEREN. Hij kan niet meer dan wat stotteren van de glans van Hem, Die hij aanschouwt! (Vgl. eens de tekening door Johannes op Patmos van de verheerlijkte Christus! Opb. 1). De glans rondom de heerlijkheid van de HEERE is als de regenboog (vs 28). Dat fungeert als een teken van troost bij de aanblik van Gods naderend gericht! Denk maar aan Noach: de HEERE zal voortaan niet meer al het levende slaan, zoals ik gedaan heb! (Gen 8:21).

De aanblik van Gods heerlijkheid wordt de profeet te machtig. Hij bezwijkt bij het zien van de heilige God. Hoe zal een zondig menskind God zien en in leven blijven? En wat blijkt? De HEERE moet hem spreken, Hij stelt Ezechiël aan tot Zijn profeet.

Zo is de HEERE!

Dit is één van de plaatsen, waar we iets van de heerlijkheid van de HEERE beschreven vinden. We zijn hier op heilige grond. De HEERE is heerlijk en ontzagwekkend. Wie dit hoofdstuk leest, raakt opnieuw door-drongen van de afstand tussen God en ons (zondige) mensen. Juist bij het zicht op de hoogheid van God steekt onze zondigheid en nietigheid op zijn schrilst af. Mensen vallen hierbij op hun aangezichten... bevreesd! We moeten niet te gemakkelijk en te 'plat' denken en spreken over God!

Verantwoording

Verder heeft het veel te zeggen, dat dit gebeuren plaatsgrijpt aan het begin van Ezechiëls profetenambt.

- a. Het laat de profeet doordringen zijn van zijn hoge verantwoordelijkheid.
- b. Het mag hen, die zijn boodschap horen, alles zeggen over de waarde van zijn woorden. Deze God heeft hem gezonden!

GESPREKSVRAGEN

1. Noemt u eens een aantal verschijningen van Gods heerlijkheid aan mensen op. Waar zijn ze te vinden? Welke reactie roepen ze op?
2. Welke waarschuwing en welke troost biedt dit bijbelgedeelte met betrekking tot de gebeurtenissen in de wereld en in de kerk?
3. Is er voor Ezechiël 1 nog plaats in vele denkbeelden over God van vandaag de dag? Kan het voor ons persoonlijk nodig zijn om onze gedachten over de HEERE bij te stellen?
4. Op welke manieren laten we merken, dat we God kennen als een heilig God? In gezin, kerk en maatschappij?
5. Voor welke gevaren kan een ambtsdrager, die zich realiseert dat de hoge God hem riep, bewaard blijven?

De opdracht

Ezechiël 2 en 3: 1-15

INLEIDING

In deze hoofdstukken wordt ons het nodige duidelijk over de zwaarte van Ezechiëls opdracht. Een zwak mensenkind wordt door God geroepen en toegerust om een boodschap vol van oordelen te brengen aan een optimistisch gestemd volk. De Judese ballingen rekenen op spoedige terugkeer naar huis. Ze gaan er van uit dat tempel en stad in tact zullen blijven. Want in Jeruzalem staat toch de tempel des HEEREN (vgl. Jer. 7 vs 4)? Kortom, de profeet zal moeten spreken tot mensen, die Gods boodschap van waarschuwing niet willen horen! Aan het eind van dit gedeelte blijkt hoezeer Ezechiël gebukt gaat onder de boodschap én onder de komende reacties van zijn volksgenoten.

Gods Geest maakt een mensenkind geschikt

Hoofdstuk 2, vs. 1-2. Ezechiël was op zijn aangezicht gevallen, aangedaan door wat hij gezien had van de heerlijkheid des HEEREN (vgl. Ez. 1). Het onderscheid tussen God de almachtige Koning en Ezechiël wordt nog eens nadrukkelijk onderstreept door de wijze waarop de HEERE hem hier aanspreekt: Mensenkind! Hij is een Adamszoon, een 'ben Adam': een klein, zwak, sterfelijk schepsel. En is Ezechiël ook in de diepe zin van het woord geen Adamskind: een zondig mensenkind? Haast honderd keer wordt hij door God met deze naam aangeduid!

Ezechiël krijgt opdracht om te gaan staan, om de boodschap van God aan zijn adres te horen. Maar daar is de profeet niet toe in staat. De Geest Gods laat hem weer opstaan. Dat tekent Ezechiëls situatie ten voeten uit. Een zwak mens staat voor een zware ambtelijke taak. Het is niet te doen in eigen kracht!

Een weerbarstig gehoor

Vs. 3-7. De boodschap is gericht tot rebellerende volken: Israël en Juda (Tien- en Tweestammenrijk). Deze twee rijken waren tegen God in opstand gekomen, rebels tegenover Hem geworden. Al generaties lang maakten zij duidelijk: wij willen niet dat Deze koning over ons zij (zie 1 en 2 Koningen)! Daar was geen verandering in gekomen. Zelfs niet nu het